

ערך הגיוון
הרב מואיז נבון

בראשית פרק מו, כז - ... כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים : פ

דברים פרק י, כב

בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה ועתה שמך יקזק אלהיך ככוכבי השמים לרב :

חזקוני בראשית פרשת ויגש פרק מו פסוק כז

(כז) הבאה מצרימה שבעים יוסף ושני בניו ויכבד בכלל, והכתוב הולך אחר הרוב וכן דרך הרבה מקראות. זה הכלל יעקב ושום אשה לא היו בכלל רק דינה וסרח וחצרון וחמול וחבר ומלכיאל היו בכלל. למאן דאמר תאומות נולדו עם השבטים כמו שפרש"י מנא לן דמתו קודם ירידתן למצרים אלא יש לומר מדלא כתיב בכל הפרשה את גבי שבטים רק בדינה מכלל דכולהו מתו רק אותה של דינה שהשלימה.

• **שבעים אומות**

בראשית פרק י (לב) אלה משפחות בני נח לתולדתם בגויהם ומאלה נפרדו הגוים בארץ אחר המבול :

רבינו בחיי דברים פרשת האזינו פרק לב פסוק ז

"ומאלה נפרדו הגוים", ותמצא באותה פרשה, בתולדות ההם, שבעים איש, לרמוז על **שבעים אומות** שעתידין לצאת מהם ...

תלמוד בבלי מסכת סוכה נה :

הני שבעים פרים כנגד מי - כנגד **שבעים אומות**

פסיקתא רבתי פרשה ט

כבש בין שבעים זאבים מה יכול לעשות, ישראל בין **שבעים אומות** חזקים מה הם יכולים לעשות אילולי אתה עומד להם בכל שעה ושעה הוי מציל עני מחזק ממנו אילו ישראל.

• **שבעים לשון**

דברים פרק כז

(ב) והיה פיום אשר תעברו את הירדן אל הארץ אשר יקזק אלהיך נתן לך ונקמת לך אבנים גדולות וְשִׁדְתָּ אֹתָם בְּשִׁיד : (ג) וְכִתְבֶתָּ עֲלֵיהֶן אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּעֵבֶרֶךָ לְמַעַן אֲשֶׁר תִּבְאֵ אֶל הָאָרֶץ ... (ח) וְכִתְבֶתָּ עַל הָאֲבָנִים אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּאֵר הַיֵּטֵב : ס

משנה מסכת סוטה פרק ז משנה ה

... ואחר כך הביאו את האבנים ובנו את המזבח וסדוהו בסיד וכתבו עליו את כל דברי התורה **בשבעים לשון**, שנאמר (שם) "**באר היטב**", ... :

• **שבעים פנים בתורה**

במדבר רבה (וילנא) פרשת נשא פרשה יג סימן טו

יש **שבעים פנים** בתורה

אוצר מדרשים (אייזנשטיין) חנוך עמוד 184

סגנון גאל שר החכמה, ולמה נקרא שמו סגנון גאל מפני שכל גנזי החכמה כולן מסורין בידו וכולן נפתחו למשה מסיני עד שְׁלֵמְדוּ לו בארבעים ימים כשהיה עומד בהר, התורה **בשבעים פנים של שבעים לשון**, נביאים וכתובים הלכות שמועות אגדות ותוספות וכלם **בשבעים פנים של שבעים לשון**. נביאים **בשבעים פנים של שבעים לשון**, כתובים **בע' פנים של ע' לשון**, הלכות ושמועות **בע' פנים של ע' לשון**, אגדות ותוספות **בע' פנים של ע' לשון**.

תלמוד בבלי מסכת שבת פח :

תני דבי רבי ישמעאל: וכפטיש יפצץ סלע מה פטיש זה נחלק לכמה ניצוצות - אף כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא **נחלק לשבעים לשונות**.

• **שבעים איש – סנהדרין**

במדבר יא:טז- וַיֹּאמֶר יְקֹזֵק אֶל מֹשֶׁה אֶסְפֶּה לִּי שִׁבְעִים אִישׁ מִזְקְנֵי יִשְׂרָאֵל ...
שמות כד (א) וְאֶל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֶל יְקֹזֵק אֶתָּה וְאַהֲרֹן נָדָב וְאָבִיָּהוּא וְשִׁבְעִים מִזְקְנֵי יִשְׂרָאֵל ...

משנה מסכת סנהדרין פרק ה משנה ה

... [משפט] שבעים ואחד : שלשים וששה מזכין ושלושים וחמשה מחייבין זכאי שלשים וששה מחייבין ושלושים וחמשה מזכין דנין אלו כנגד אלו עד שיראה אחד מן המחייבין דברי המזכין [כי אין מחייבין על קול בודד]:

מסכת בבא מציעא דף פד עמוד א [חברותא]

נח נפשיה דרבי שמעון בן לקיש ריש לקיש. [נפטר מהקפידא של רבי יוחנן]. ... הוה קא אזיל וקרע מאניה, [קרע רבי יוחנן את בגדיו], וקא בכי, ואמר, [והיה בוכה ואומר]: היכא את בר לקיש, היכא את בר לקישא?! [היכו אתה ריש לקיש, היכן אתה ריש לקיש?!] והוה קא צווח [כך היה צווח] עד דשף דעתיה (מיניה), [עד שנטרפה דעתו]. ...

מסכתות קטנות מסכת ספר תורה פרק א

שבעים זקנים כתבו כל התורה לתלמי המלך לשון יוגית, והיה אותו היום קשה לישראל כיום שעשו בו את העגל, שלא היתה תורה יכולה להתרגם כל צרכה.

• **שבעים שנה**

תהלים צ (י) ימי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבוֹרַת שְׁמוֹנִים שָׁנָה ...

משנה מסכת אבות פרק ה משנה כא

הוא היה אומר בן חמש שנים למקרא בן עשר למשנה בן שלש עשרה למצות בן חמש עשרה לתלמוד בן שמונה עשרה לחופה בן עשרים לרדוף בן שלשים לכח בן ארבעים לבינה בן חמשים לעצה בן ששים לזקנה **בן שבעים לשיבה** בן שמונים לגבורה בן תשעים לשוח בן מאה כאילו מת ועבר ובטל מן העולם :

מגן אבות לרשב"ץ מסכת אבות פרק ה משנה כא

בן שבעים לשיבה למדנו מדוד, שהרי שני חייו שבעים שנה וכתוב בו, בדברי הימים [א כט כח], 'וימת בשיבה טובה'. ... וזו היא הזקנה הטבעית שיחיה האדם שבעים שנה, שנאמר 'ימי שנותינו בהם שבעים שנה' [תהלים צ ג],

משנה מסכת ברכות פרק א משנה ה

מזכירין יציאת מצרים בלילות אמר ר' אלעזר בן אלעזר בן עזריה הרי אני **בבן שבעים שנה** ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא שנא' (דברים טז) למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך ימי הימים כל ימי חיך הלילות וחכ"א ימי חיך העולם הזה כל ימי חיך להביא לימות המשיח :

ר' עובדיה מברטנורא מסכת ברכות פרק א משנה ה

בבן שבעים שנה - הייתי נראה זקן. ולא זקן ממש אלא שהלבינו שערותיו יום שמינו אותו נשיא כדי שיראה זקן וראוי לנשיאות, ואותו היום דרש בן זומא מקרא זה :

~~~ מחנה משותף: גיוון ~~~

Definition for Diversity

<https://www.qcc.cuny.edu/diversity/definition.html>

The concept of diversity encompasses acceptance and respect. It means understanding that each individual is unique, and recognizing our individual differences.

מושג הגיוון כולל קבלה ובבדוד. משמעות הדבר היא שכל אדם הוא ייחודי ומכיר בהבדלים האישיים שלנו.

These can be along the dimensions of race, ethnicity, gender, sexual orientation, socio-economic status, age, physical abilities, religious beliefs, political beliefs, or other ideologies. It is the exploration of these differences in a safe, positive, and nurturing environment. It is about understanding each other and moving beyond simple tolerance to embracing and celebrating the rich dimensions of diversity contained within each individual.

Diversity is a reality created by individuals and groups from a broad spectrum of demographic and philosophical differences. It is extremely important to support and protect diversity because by valuing individuals and groups free from prejudice and by fostering a climate where equity and mutual respect are intrinsic, we will create a success-oriented, cooperative, and caring community that draws intellectual strength and produces innovative solutions from the synergy of its people.

חשוב ביותר לתמוך ולהגן על הגיוון מכיוון שעל ידי הערכה של יחידים וקבוצות נקיים מדעות קדומות ועל ידי טיפוח אקלים שבו שוויון ובבדוד הדדי הם מהותיים, ניצור קהילה מוכוונת הצלחה, שיתופיות ואכפתיות השואבת כוח אינטלקטואלי ומייצרת פתרונות חדשניים מהסינרגיה של אנשיה.

"Diversity" means more than just acknowledging and/or tolerating difference. Diversity is a set of conscious practices that involve:

- Understanding and appreciating interdependence of humanity, cultures, and the natural environment.
- Practicing mutual respect for qualities and experiences that are different from our own.
- Understanding that diversity includes not only ways of being but also ways of knowing;
- Recognizing that personal, cultural and institutionalized discrimination creates and sustains privileges for some while creating and sustaining disadvantages for others;
- Building alliances across differences so that we can work together to eradicate all forms of discrimination.

Diversity includes, therefore, knowing how to relate to those qualities and conditions that are different from our own and outside the groups to which we belong, yet are present in other individuals and groups. These include but are not limited to age, ethnicity, class, gender, physical abilities/qualities, race, sexual orientation, as well as religious status, gender expression, educational background, geographical location, income, marital status, parental status, and work experiences. Finally, we acknowledge that categories of difference are not always fixed but also can be fluid, we respect individual rights to self-identification, and we recognize that no one culture is intrinsically superior to another.

~ גיוון לתיקון ~

ספר האמונות והדעות הקדמה [מאה 10 ע"י רב סעדיה גאון]

... וכאשר עמדתי על השרשים האלה [של הדת והאמונה] ורוע סעפותם, כאב לבי על מיני מן המדברים [בני אדם] והתעוררה נפשי לעמנו בני ישראל, ממה שראיתי בזמני מרבים מן המדברים המאמינים, אמונתם בלתי זכה ודעותם אינם ברורים, והרבה מהמכחישים מתגדלים בהפסד ומתפארים על אנשי האמת והם התועים. וראיתי בני אדם כאלו טבעו בימי הספקות, וכבר כסו אותם מימי השבושים, ואין צולל שיעלה אותם ממעמקיהם ולא שוחה שיחזיק בידם וימשם. והיה אצלי ממה שלמדני אלהי מה שאוכל לסמוך אותם בו, וביכלתי ממה שחננני מה שאשימהו להם למסעד. וראיתי כי הועילם בו חובה עלי והישירם אליו מן הדין עלי, וכמו שאמר הנביא (ישעי' נ' ד') יי אלהים נתן לי לשון למודים לדעת לעות את יעף דבר. וגם מה שאני מתודה בקצור חכמתי שאיננה תמימה, ובחסר ידיעתי שאיננה שלימה, ואינני חכם מכל בני דורי, אך כפי יכלתי והשגת שכלי, וכמו שאמר הנביא (דניאל ב' ל') ואנא לא בחכמה דאיתי בי מכל חייא וגומי. ועם זה אינני מתיאש שיצליחני אלהי ויצילני ויחנני במה שידע מכוונתי ומצפוני במה שבקשתי לא כפי פעלי ויכלתי, וכמו שאמר חסידו (דה"י א' כ"ט י"ז) ידעתי אלהי כי אתה בוחן לבב ומישרים תרצה:

איגרת הרמב"ם לרב שמואל אבן תיבון:

"דעת אריסטו היא תכלית דעת האדם, מלבד מי שנשפע עליהם השפע האלוהי עד ששיגו אל מעלות הנבואה, אשר אין מעלה למעלה ממנה" (שילת, איגרות, עמ' תקנג).

רמב"ם, מורה נבוכים:

"ולא אשים לב למי שדיבר חוץ מאריסטו, כי השקפותיו הם אשר ראוי להתבונן בהם" (קאפח, מוה"נ, ח"ב יד, עמ' קצג). "... כי אריסטו הוא אשר לימד לבני אדם דרכי ההוכחה וחוקיה ותנאיה" (שם, שם טו, עמ' קצו). "... כל מה שאמר אריסטו בכל המציאות אשר מאצל גלגל הירח עד מרכז הארץ, הוא נכון בלי פקפוק" (שם, שם כב, עמ' ריד).

איגרת הרמב"ם לרב שמואל אבן תיבון:

על אלפאראבי: "כל מה שחיבר בכלל, ובפרט ספר 'התחלות הנמצאות' שלו - הכל סולת נקיה... לפי שהיה מופלג בחכמה" (שילת, איגרות, עמ' תקנג).

Peter Levine, "The lack of Diversity in Philosophy is Blocking its Progress"

Philosophical education is about challenging all people to reason for themselves, ...

[Philosophical education is about learning from everyone, because] ideas about values are embedded in everyday life and informed by people's local experiences. That means that in order to assess the truth of an idea, one must often understand its context. ...

The point is not that different people happen to see the world differently and we ought to understand everyone. Rather, the Buddha or the Gita might be correct. The best way to find out is to engage with their arguments critically – while taking into account their local contexts, because everyone thinks in a context. To ignore such sources is to practise philosophy poorly. It is also to exhibit a particular kind of arrogance that, as Bauer argues, helps to explain why philosophy remains, to its detriment, so **homogenous** and so **provincial**."

[חינוך פילוסופי עוסק בלמידה מכולם, כן רעיונות על ערכים מְטַמְעִים בחיי היומיום, ומבוססים על חוויות מקומיות של אנשים. זה אומר שכדי להעריך את אמיתותו של רעיון, צריך, לעתים-קרובות, להבין את ההקשר שלו. ...

הנקודה היא לא שאנשים שונים רואים את העולם בצורה שונה ואנו צריכים להבין את כולם. אלא, הבודהה או הגיטה עשויים להיות נכונים. הדרך הטובה ביותר לברר היא לעסוק בטיעונים שלהם בצורה ביקורתית - תוך התחשבות בהקשרים המקומיים שלהם, כי כולם חושבים בהקשר. להתעלם ממקורות כאלה זה לעסוק בפילוסופיה בצורה גרועה. זה גם להפגין סוג מסוים של יהירות, שכפי שטוען באואר, עוזר להסביר מדוע הפילוסופיה נשארת, לרעתה, כל כך הומוגנית וכל כך פרובינציאלית."

בראשית פרק מו, כז - ... כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים: פ

- שבעים אומות,
- שבעים לשון,
- שבעים פנים,
- שבעים שנים

לתקן עולם במלכות ש-די